

УДК 821.161.2

ГОГОЛІВСЬКИЙ ТЕКСТ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ КІНЦЯ ХХ СТОЛІТТЯ

Кушнерьова М.О.

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

У статті аналізується гоголівський текст у художньому осмисленні вітчизняних поетів, творчість яких припала на 90-ті роки ХХ ст. У творах В. Неборака, Ю. Андруховича, І. Андрусяка, Ю. Гудзя, В. Кордуна відображено особливості постмодерного сприйняття гоголівського тексту з огляду на його співзвучність авторському світобаченню. Відзначено, що упізнаваність гоголівських мотивів і образів розширює межі їх поетичної інтерпретації, допомагає творити нову художню реальність. Визначено, що поєднання традиційного і новаторського підходів до тлумачення ключових образів Гоголевої творчості відіграє важливу роль у відтворенні, художньому осмисленні й інтерпретації явищ і подій дійсності. На матеріалі літературної творчості представників літературного гурту «Бу-Ба-Бу» доведено, що гоголівський текст окреслює простір думок вітчизняних письменників не лише у межах поетичного дискурсу.

Ключові слова: гоголівський текст, постмодерний дискурс, образ, мотив, міфема.

Постановка проблеми. Гоголівські образи широко представлені у вітчизняному постмодерному дискурсі. Діапазон їх використання вражає сміливістю авторської уяви сучасних письменників і спростовує усі припущення щодо неактуальності гоголівського тексту в українському літературному процесі. Маємо чимало науково підтверджених аргументів на адресу значущості гоголівських образів. Зокрема, Т. Пудова впевнена, що створені Гоголем образи приваблюють сучасних авторів своєю архетипністю і позачасовим характером, а завдяки рецепції Гоголя попередніми поколіннями письменників сформувались певні стереотипи їх сприйняття. Відтак, гоголівські персонажі, міцно увійшовши у свідомість читачів, набули знакового, символічного характеру, і тим самим значно розширили, наповнили новим змістом текстовий потенціал творів сучасних авторів, залишивши незмінною головну ідею образу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітленню особливостей репрезентації художнього світу М. Гоголя у контексті української культурної традиції присвятила своє дисертаційне дослідження О. Скобельська. Окрему увагу окресленню специфіки гоголівської присутності у літературному дискурсі українського вістництва і рецепції гоголівських образів в українській літературі 20–30-х років ХХ ст. приділили у своїх наукових дослідженнях відповідно і О. Омельчук і О. Гальчук. Ряд актуальних перспектив у напрямі поглибленого дослідження гоголівського інтертексту української постмодерної прози порушені у студіях Н. Бедзір.

Ступінь розробленості цієї теми продовжує залишатися низьким. Гоголівські мотиви і образи в українському поетичному дискурсі кінця ХХ століття залишаються поза увагою науковців.

Актуальність дослідження вмотивована необхідністю дослідження особливостей сприйняття гоголівського тексту українськими письменниками з огляду на резонансну природу його витлумачення і водночас співзвучність авторській манері світобачення, характерній для літератури постмодерну.

Тому **мета** даної статті розглянути тексти, у яких присутній гоголівський слід, як літератур-

ні конструкти, створені художнім мисленням, і проаналізувати роль та елементи трансформації мотивів і образів творчості М. Гоголя у літературному доробку письменників-постмодерністів.

Виклад основного матеріалу. В українській літературі мистецьке осмислення образів, створених уявою М. Гоголя, здійснювалося головним чином під впливом історичних обставин та факторів національного розвитку. Очевидним є те, що на зламі віків, у період буремних випробувань, що випадали на долю нашого народу й окремих постатей, що потрапляли у вир політичних і національних випробувань, спостерігалася хвиля зацікавлень гоголівським текстом як одним із авторитетних джерел нового формату мислення. Н. Бедзір переконана, що в українському постмодернізмі гоголівський інтертекст визначає не лише фольклорно-міфологічні й готичні формальні й змістові риси, а й актуалізує духовно-визвольні мотиви.

Власну традицію використання окремих гоголівських образів і мотивів у поетичному дискурсі мала література першої половини ХХ століття. Алюзії до Гоголевого «Тараса Бульби» і Шевченкових «Гайдамаків» відтворили новий виток національного і родинного розбрату серед українства у поезії Є. Маланюка «Скарга». Персонажів повісті «Тарас Бульба» «оживив» і переніс до епохи другої світової війни Л. Первомайський у поезії «Спис Тараса». «Містику «Віа» у романі І. Костецького «Дійство про велику людину» побачив авторитетний дослідник Ю. Ковалів. Крім того, гоголівські ремінісценції дослідники неодноразово визначали у творчості Ю. Яновського, а самого письменника за роздвоєний характер його письма наділяли «комплексом Гоголя» (Н. Коробкова).

Трансформований образ Віа стає предметом уваги представників вітчизняного поетичного дискурсу. Слідом за Є. Маланюком, який, за словами О. Гальчук, надав Вію чітких обрисів «інваріанта міфічного Едіпа» і таким чином долучив гоголівський інтертекст до парадигми античних міфем з чітко вираженими ознаками образу-концепту, до іншого літературного контексту вводить гоголівського персонажа Іван Андрусяк [4, с. 272]. Представник поетичної групи «Нова генерація» у однойменній поезії пов'язує в єдине

ціле гоголівський міф і гоголівський образ і отожнює Вія із Гоголем. Такий факт об'єднання творця із витвором, зокрема Гоголя з його Вієм, уже мав місце у літературному дискурсі попередніх поколінь. І Андрусяку вдалося за рахунок вдало використаних алюзій наблизитися до створення апокаліптичної картини світу, яка у свідомості ліричного героя та його однодумців набула обрисів «Великого Царства Диявола». Перед очима представників «нової дегенерації» розгортається моторошна картина найближчої у часі української дійсності, уособленням якої стануть «дівки на мітли», Михайло Булгаков з «надламаним сміхом», Вій, який «в божевільній труні долілиць повертається» і ремігання «зашумленої Хортиці» [15, с. 226–227].

На особливу увагу заслуговує і контекст, до якого введений образ гоголівського Вія: І Андрусяк, як і незадовго перед тим англійський драматург-постмодерніст Т. Стопшард, звертається до шекспірівського тексту, але залучає до співпраці і відводить головну роль не провідним, а другорядним, навіть епізодичним персонажам найвідомішої п'єси Шекспіра – підступним друзям Гамлета Розенкранца і Гільденстерна.

На поєднанні двох інтертекстів (біблійного і гоголівського) буде свою поезію «Ех oriente lux» Ю. Издрик. Обираючи за назву – «Світло зі Сходу» – парафраз євангельської оповіді про народження Ісуса Христа, поет вдається до художнього осмислення нового часу, в якому «поки вся нечисть не перебіситься – // то й день не рівне з низького старту», а «відьми і чортівиння», «гоголі і булгакови» «сичать віщують із трясовини // що це вони авраами і якови» [7, с. 383].

О. Гальчук у своїх міркуваннях щодо присутності гоголівського тексту у Маланюкових поезіях, приходять до висновку: Вій уособлює Зло, яким у розумінні поета постає насамперед зрада принципів, відмова від боротьби [4, с. 273]. Водночас у ліриці українських постмодерністів присутність Вія є визначальним маркером апокаліптичної дійсності, у якій відсутній будь-які моральні принципи, панує хаос, втрачені життєві орієнтири.

Дослідження поезій із виразними ознаками постмодерністського світовідчуття дозволяє простежити характерну видозміну в осмисленні ключових рівнів інтерпретації гоголівського персонажа і відзначити, що в українському літературному дискурсі має місце тенденція до трансформації гоголівських образів із зміною його основного ідейного навантаження. Приміром, у переродженні Вія вірить ліричний герой поезії Галі Мазуренко: «залізобровий кривавий» Вій, «бровища, мов крила круків», зустрічає на стежці «край Гімалаїв» не простого козака, а «батька Бабая» і склавши руку просить його бути його учнем [11, с. 136]. Авторка зберігає характерні, упізнавані риси гоголівського образу, які у фіналі поезії остаточно поривають зі світом зла. У іншому своєму творі поетеса вводить цей образ до контексту роздумів ліричного героя з приводу пошуку бажаного спокою в умовах тривожного й драматичного емігрантського життя: «У царстві залізного Вія, / Затоптана в полі синім, / Далеко синіє смуга: Слід Істини, Віри й Надії» [10, с. 193].

Володарем урбаністичного простору Вій постає у поемі Юрка Гудзя «Барикади на Хресті»,

останній у творчому доробку поета і виданий уже посмертно. Н. Зборовська окреслювала її тему як «історію про божевільного поета, який пристрасно закликає Київ на повстання Любові» [6, с. 5]. Поет одним із перших у постмодерній літературі порушує мотив повстання і конкретизує його невідворотність через посилення на відому гоголівську міфему – «*поднимите мне веки!*», чим актуалізує виразну картину людської байдужості, здичавілості, нищості: «*Повстаньте, мешканці штанів! Повстаньте, жителі мертвих Воскресенок! Повстаньте, поки ще живі! Хоч раз отут, усі разом, / на цім затоптанім Хресті, / уперек всієї Курвайтрасе, / у цій задовбаній столиці / спорудимо / весняну / барикаду! / – з громів, димів, / миттєвих спалахів принизливого щастя, / коли навиліт куля б'є / крізь дощ простягнуту / долоню... / Не бійтеся загинуть / молодими / Страшніше – прижиттєво вмерти / У місті, де володар Вій / Вже сотню літ не опускає вії...*» [5, с. 236].

Для порівняння відзначимо, що образ Вія стає репрезентантом української тематики у творчості російських митців срібного століття. Образ Києва, представлений в алегоричному образі Вія як уособлення «нечистої сили» влади, постає у поезії «На улицах Киева-Вия» О. Мандельштама.

Інтертекстуальні зазначення, у тому числі і вкраплення гоголівського інтертексту, надали особливого колориту поезії із виразними рисами міфологізму. Переорієнтацію у бік міфологічного мислення спостерігаємо у поетичних творах В. Кордуна. Присутність гоголівського тексту виразно окреслена у збірці, створеній в останній період, – «Трава над травою».

Урбаністичні мотиви виводять В. Кордуна на шлях Гоголя. У результаті виразно гоголівський характер мають дві поезії збірки. Прямою алюзією на повість Гоголя «Портрет» стає твір із однойменною назвою. Ключові гоголівські міфемі, зміст яких концентрує основні мотиви «Невського проспекту» і «Мертвих душ», поет актуалізує у художній візії «віднедавна у Санкт-Петербурзі». Поява на Невському проспекті химерної голови у різних варіаціях форми не дивувала «байдужий натовп»; голова лише «блаженно всміхалася чи понуро насуплювалася, але завжди мовчала», – таку картину створює в своїй уяві ліричний герой поезії. Ситуацію розгойдує повідомлення химерної голови, звернене до «непримітного перехожого»: «добро пожаловать прелюбезнейший господин чичиков // много мертвых души набралось с тех пор / как вы перестали с купчю / объезжать на тройке империю». Метафоричне осмислення дійсності через посмішку «бронзового Гоголя», роз'єднання персони і барельєфа, збудованого на її честь, додає абсурдності і багатозначності ситуації і підсилює очікування несподіваної розв'язки, яка має наступити «ще до кінця цього дня / цього незвично холодного літа / чи цього безлюдного перенаселеного тисячоліття» [7; с. 79]. У поезії спостерігається тенденція «позбавлення права великої літери». До неї також неодноразово звертався І. Римарук, таким чином декларуючи перехід власних світоглядних цінностей в іншу площину.

Відлуння гоголівських мотивів помітні у «віршованому шоу» В. Неборака «Гене-

зис Літаючої Голови», який увійшов до першої «по-справжньому бубабістської» збірки із промовистою назвою «Літаюча голова» [1, с. 275]. Присутність гоголівського тексту у «Літаючої голови» нетрадиційна для українського літературного простору, однак цілком прийнятна для постмодерного дискурсу і може бути визначена словами Патріарха Бу-Ба-Бу: «Це тягло за собою не стільки занурення у традицію, скільки гру з нею. Тому «Літаюча голова» – це *летюче бароко*, це *необароко*, це *небароко*» [1, с. 281]. На відміну від безмовної літаючої химерної голови у поезії В. Кордуна, літаюча голова у творі В. Неборака «*летить урочисто*» і «*губи її тяжко рухаються: я-лі-та-ю-ча-го-ло-ва*», а часовий простір, у якому вона рухається, окреслений у поезії В. Кордуна як епоха «*безлюдно перенаселеного тисячоліття*», осмислюється ліричним героєм Прокуратора Бу-Ба-Бу як «*епоха пік*». Одну із знакових міфем гоголівського «Вія» поет актуалізує у фантазмагоричній візії зрощення тіла зі своєю тінню, названій «Фантазія метро. Відображення»: «*Перед собою він бачить себе / він бачить себе прозорого / він бачить прозору забарелену тінь / рухливу тінь у повітрі / вона промовляє слова <...> / він крок ступає назустріч / обличчя в обличчя очі / співпадають проходять наскрізь / гусне свічадо скла / повіки мені підніміть / ОСЬ ВІН / тінь моя у мені <...>*». У іншій візії, вміщеній у «віршованому шоу», ліричний герой осмислює дійсність і категорію часу через образ вагону метро. Одним із ключових мікробразів поезії постає міфема Вія, якою ліричний герой позначає невідворотність долі «*своїх сучасників миттєвих, випадкових подорожніх*», ніхто з яких «*в час руху зали не покине*», але навпроти яких «*розпечені вуста*» «*кличуть Вія*». У залі вагону, де «*всі глядачі – актори*», лише один режисер – той, кому під силу правильно визначити кут зору («*кут зору лиш тобі відомий, пане режисере*»), зафіксувати «*мить ери*», осмислити: «*цей поїзд – безконечний*», «*вагон – це час*»; усвідомити, що «*твоя земля тобі найменш відома*», хоч і «*мчили крізь неї. Ти у ній без тями*» і розкрити таємницю «*наступного вагону*» [14, с. 25], [14, с. 27], [14, с. 28], [14, с. 29–30].

Культовий український поет-постмодерніст і Патріарх «Бу-Ба-Бу» Ю. Андрухович також актуалізує у своїй творчості гоголівські образи. У циклі «Листи в Україну» ліричний герой, перебуваючи в осерді російського цивілізованого світу, відчуває себе невпевнено і незатишно в основному через особливість «*тутешньої культури*», існуванню якої у такому вигляді не останнім часом сприяють «*розкішні типи, переважно з Півдня, із малоросів*», яких «*тут мають за ескімосів, // папуасів тобто, за ідіотів*». Серед таких «розкішних типів» поетичний суб'єкт виокремлює значно вагоміші фігури і зараховує до них Гоголя, Феофана Прокоповича, Розумовського-старшого, Гребінку і Катерину Другу, а своє різко негативне ставлення до них підкреслює добором стилістично маркованих епітетів [2, с. 190].

Зауважимо, що представники літгурту «Бу-Ба-Бу» відводили особливу роль образам, впізнати які не складало жодних труднощів. При чому найчастіше впізнані мотиви і образи поставали

у бу-ба-бістів у незвичайному, нетрадиційному, грайливому, а часом і просто абсурдному контексті. Упізнання, за філософією бу-ба-бістів, це «порятунок» людини у «полоні нагадувань». Переконавання в тому, що головним Сюжетом є Повернення, що і сам Шлях є Поверненням, а повернутися можливо лише через перевтілення налаштувало бу-ба-бістів на те, що впізнання відбудеться, хоча й не відразу, як у випадку із наближеним до афористичного висловом із міцним гоголівським підґрунтям: «...*Спудейські громади поглинає рекреаційний час, і тільки троє бурсаків усе ще шукають, де б їм прихилити голови на ніч...*» [12, с. 30, 31].

Н. Бездзір, окреслюючи розбіжності між українським і російським постмодернізмом, відзначає, що українській версії постмодерного світовідчуття близькі іронія, еклектика, пародія, часом оповиті ореолом суму. «*Меланхолический, трагестирующий, барочний пафос иронии – характерная черта украинского апокалиптического постмодернизма*» [3, с. 133].

У поетичному циклі В. Неборака «Ноктюрн із таємничими рослинами» ліричний герой схиляє читача до упізнання варіацій з гоголівського «Вія». Поет вдається до складного інтелектуального експерименту – він не вживає жодних розділових знаків, ігнорує використання великих літер. Неборак посилається на гоголівський текст і творить «обернену» реальність, адже складному інтертекстуальному плетиву передусє фантазмагорична візія: «*Поки в небо труну опускають, // йде на землі пролісковий дощ*». Варіації на тему «Вія» (поезія має саме таку назву «Вій. Варіація») складають заключний акорд блукань ліричного героя просторами нетрів власної, обпеченої почуттями болю і розпуки душі. Гоголівський текст увиразнює душевний стан ліричного героя, приголошеного апокаліптичними видіннями («*всевидюче око струхлявіле*», «*чортячі хори*», «*безмежжя чорне*»), від яких єдиним порятунком стає звернення до Бога. Хаотичне нагромадження алюзійних образів створює ефект розгубленості і відчаю [14, 154]. Симптоматичі місячної ночі з її дивацтвами відповідає і жанрове окреслення циклу, адже ноктюрном у літературі називають невеликий за обсягом поетичний твір, у якому особливу роль відведено ночі – «цілительці від денних клопотів і турбот», «осмислюються проблеми минулості життя і нетривалості щастя» [9].

Гоголівські образи окреслюють простір думок Прокуратора бу-ба-бістів (В. Неборака) не лише у межах поетичного дискурсу. Хронопис «Введення у Бу-Ба-Бу» сповнений алюзій і ремінісценцій на гоголівський текст, які, зважаючи на оригінальність світобачення означеної літературної групи, будучи поставлені у цілком несподіваний контекст, увиразнюють і концептуалізують авторську думку. Сам В. Неборак так пояснює «виринання» у його критичних текстах постаті Гоголя, його своєрідної «інтелектуальної спокуси»: «*Пригадую, колись у розмові з Василем Габором я міркував про те, чому російська післягоголівська література стала великою. Як видається, вона просто не побоялася наблизитися до тієї прірви, до якої підійшов Гоголь. Натомість українська література постійно ставила собі питання: *наш він чи не наш? Тому**

прийнятими – і сприйнятими – виявилися насамперед «Вечори на хуторі біля Диканьки» через їхній етнографізм. Оці всі вертепні образи – чорт, відьма, місяць – то «наше». А от уже «Мертві душі» чи «Невський проспект» – це щось інше. А що ж насправді є цим іншим? Гоголь був насамперед глибоко релігійною людиною, але ця релігійність була швидше пов'язана з відчуттям світу як царства сил, які воюють за людину. У цій боротьбі ти або програєш свою безсмертну душу, або рятуєш» [13, с. 50].

Зацікавлення Неборака гоголівським текстом можна пояснити оригінальним підходом постмодерніста до трактування постаті Гоголя («мудрий і хитрий, утаємничений Гоголь») і осмислення його основних літературних здобутків («Проза Гоголя – це не так література, як видобуті з темряви формули світобудови»). Відносно вибору Гоголем мови своїх творів, Неборак певен, що цей вибір був продиктований «бажанням ввійти в уже сформоване літературне коло», а відносно основного тематичного спрямування Гоголевих текстів Прокуратор теж має свою думку, у якій намагається довести, що, на відміну від «рівня заявлених тем» – спочатку – Україна, потім – Великоросія (російські чиновники, столичні і провінційні, мертві душі тощо), існувала тема, яка поступово і остаточно поглинула письменника: «Насправді ж він <...> пише про те, чим сам користується і що його щоразу більше поглинає – про демонічну силу викривлення, про вибор Зла, у якому його самого закручено з головою» [12, с. 225, 224]. За посередництвом Ю. Жи-

гуна, який свого часу (1998) долучив В. Неборака до роботи над проектом з інсценізації «Тараса Бульби» – музично-поетичну інтерпретацію із чітко вираженим «закликом до порозуміння» під назвою «Бульба-бу. Син Андрій», зміненої на «Бульба. Син Андрій», у письменника виникає задум написати власну версію гоголівського тексту і представити її сюжет у двох взаємопов'язаних п'єсах: «Син Андрій» і «Син Остап». Письменник мав намір переконати українського читача у іншому трактуванні тексту «Тараса Бульби», аніж виключно як «ностальгію за козацькими походами», однак, через невдалу прем'єру проекту, у якому Неборак виступив як перекладач текстів Гоголя з російської на українську мову, невідомо, чи буде реалізовано цей задум [12, с. 212, 231].

Висновки. Отже, образи, створені уявою Гоголя, є вагомими елементами у формуванні й розгортанні авторської картини світу у поетичному дискурсі українського постмодернізму. Вони відображають проблематику творчості поетів і окреслюють параметри міжтекстового діалогу. Гоголівські мотиви і образи, трансформовані вітчизняними поетами шляхом ідейно-сміслового коригування, відповідають авторським переконанням і уявленням про світ, стають у нагоді під час творення в алегоричних формах ситуацій, співзвучних сучасності. Страх і невідворотність у коді образу гоголівського Вія, сила гоголівського гротеску і резонансність постаті Гоголя при їх включенні до іншого тексту посилюють драматизм ситуації, конкретизують душевний стан ліричного героя.

Список літератури:

1. Андрухович Ю. Голова, що літала / Ю. Андрухович // Неборак В. Літаюча голова. Вибрані вірші / В. Неборак. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2013. – 288 с.: серія «Українська Поетична Антологія».
2. Андрухович Ю. Листи в Україну. Вибрані вірші / Ю. Андрухович. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2013. – 240 с.: серія «Українська Поетична Антологія».
3. Бездир Н. П. Русская постмодернистская проза в восточно- и западнославянском литературном контексте: монографія / Н. П. Бездир. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2007. – 472 с.
4. Гальчук О. Ідейно-художній потенціал античних міфем як ключових мікрообразів лірики Євгена Маланюка / О. Гальчук // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2014. – Вип. 60. Ч. 2. – С. 267–275.
5. Гудзь Юрко Барикади на Хресті. Поема. Не-ми. Книга видінь і щезень. Ісихія. Книга щастя. – Тернопіль: Джура, 2009. – 248 с.
6. Зборовська Н. Неадекватне прочитання [Про фальсифікацію образу Юрка Гудзя в книжці Володимира Даниленка «Лісоруб у пустелі»] / Ніла Зборовська // Літературна Україна. – 2008. – 23 жовтня. – С. 5.
7. Іздрік Ю. Календар любові / Ю. Іздрік. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. – 431 с.
8. Кордун В. Трава над травом: Поезії / В. Кордун. – К.: Неопалима купина, 2005. – 176 с.
9. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці, 2001. – 636 с.
10. Мазуренко Г. Північ на вулиці / Галя Мазуренко. – Лондон: Українська Видавнича Спілка в Лондоні, 1980. – 248 с.
11. Мазуренко Г. Три місяці в літері життя / Галя Мазуренко. – Лондон: Українська Видавнича Спілка в Лондоні, 1973. – 179 с.
12. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу: (Хронопис кінця тисячоліття). Вид. 3-тє, доповнене / Віктор Неборак. – Львів: ЛА «Піраміда», 2015. – 308 с.
13. Неборак В. «До слему я ставлюся, як до свята Валентина» / В. Неборак // Український журнал. – 2008 – № 6 – С. 48–51.
14. Неборак Літаюча голова. Вибрані вірші / В. Неборак. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2013. – 288 с.: серія «Українська Поетична Антологія».
15. Повернення демургів / Плерома З'98. Мала українська енциклопедія української літератури. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 288 с.

Кушнерёва М.А.

Глуховский национальный педагогический университет имени Александра Довженко

ГОГОЛЕВСКИЙ ТЕКСТ В УКРАИНСКОМ ПОЭТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ КОНЦА XX ВЕКА

Аннотация

В статье проанализирован гоголевский текст в художественном осмыслении отечественных поэтов, творчество которых совпало с 90-ми годами XX века. В произведениях Виктора Неборака, Юрия Андруховича, Ивана Андрусяка, Юрка Гудзя, Виктора Кордуна отображены особенности постмодернистского восприятия гоголевского текста в соответствии его созвучности авторскому мироощущению. Отмечено, что узнаваемость гоголевских мотивов и образов значительно расширяет грани их поэтической интерпретации, существенно помогает в продуцировании новой художественной реальности. Определено, что соединение традиционного и новаторского подходов в толковании ключевых образов творчества Николая Гоголя играет важную роль в изображении, художественном осмыслении и интерпретации явлений и событий действительности. Кроме того, исследование творчества представителей литературного объединения «Бу-Ба-Бу» доказывает, что гоголевский текст обрамляет пространство мысли отечественных писателей не только в пределах поэтического дискурса.

Ключевые слова: гоголевский текст, постмодернистский дискурс, образ, мотив, мифема.

Kushneriova M.O.

Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

HOGOL'S TEXT IN UKRAINIAN POETIC DISCOURSE AT THE END OF THE XX CENTURY

Summary

The article analyzes the Hohol's text in literary interpretation of Ukrainian poets of the end of the 20th century. The works of Viktor Neborak, Yuriy Andrukhovych, Ivan Andrusyak, Yurko Gudz, Viktor Kordun illustrate the features of postmodern perception of Hohol's motives considering their consonance to author's outlook. It is noted that Hohol's images recognition extends the ways of their poetic interpretation, creates new literary reality. It is defined that the combination of traditional and innovative approaches to the interpretation of main images in Hohol's works helps to reproduce, comprehend and interpret the phenomena and events of reality. On the material of the works of literary group «Bu-Ba-Bu» representatives it is proved that Hohol's text outlines the thoughts of Ukrainian writers not only within poetic discourse.

Keywords: Hohol's text, postmodern discourse, image, motive, mytheme.

УДК 378.147:82(1-87)

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ДО САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ляшов Н.М.

Донбаський державний педагогічний університет

Статтю присвячено теоретичному аналізу категорії самопрезентації та аспектам формування готовності студентів-філологів до самопрезентації в процесі навчання зарубіжної літератури. Приділено увагу етапам підготовки самопрезентації та її формам.

Ключові слова: самопрезентація, студенти-філологи, зарубіжна література.

Постановка проблеми. Важливим аспектом етапу професійної освіти студентів-філологів та їхньої підготовки до подальшої самостійної викладацької діяльності в школі в умовах ринкової конкуренції є сформованість умінь презентувати себе, готовність використовувати конструктивні методи та прийоми власної професійної компетентності, знання та навички практичної самореалізації в галузі зарубіжної

літератури. Освіта є могутнім фактором у зміні особистості студента, яка забезпечує його високу мобільність і, разом з тим, інтеграцію в соціумі. Розв'язання таких завдань сприятиме більшій вірогідності працевлаштування майбутніх фахівців у відповідності з отриманою освітою. Але останнім часом науковці звертають увагу на те, що під час працевлаштування молодих спеціалістів з'ясовується той факт, що у них, з одного